

***EĞİTİMLE İLGİLİ TEMEL
TANIM VE KAVRAMLAR***

DOÇ.DR.HAKAN SUNAY

A.Ü.SBF

ÖĞRENME

- ***BİREYİN OLGUNLAŞMA DÜZEYİNE GÖRE ÇEVRESİYLE ETKİLEŞİMİ (YAŞANTI) SONUCU DAVRANIŞLARINDA OLUŞAN KALICI DEĞİŞMELERDİR.***
- ***ÖĞRENMENİN VARLIĞI 3 ÖLÇÜDE DAYALI OLARAK İNCELENİR;***
 - *1. Davranışlarda bir değişme olmalıdır*
 - *2. Davranışlardaki değişme kalıcı olmalıdır*
 - *3. Davranışlardaki değişme kişinin çevresiyle etkileşimi sonucu (bir yaşanti ürünü) olmalıdır.*

DAVRANIŞ

- İnsanın gözlenebilen yada ölçülebilen bilinçli etkinliklerinin tümüdür.
- Bu anlamda insanın HAREKET, TEPKİ, DÜŞÜNCE, DUYGU GÖSTERİSİ, BİLGİ, TUTUM, BECERİ VE TERCİH gibi deyimlerle anlatılmak istenilen yönlerinin her biri DAVRANIŞTIR.
- Bir müzik aleti çalma
- Sporda bir tekniği uygulama
- Bir matematik problemi çözme birer davranış örnekleridir.

Öğrenme; İnsan davranışlarının kalıcı olmasıyla mümkündür.

- Öğrenme iki türlü meydana gelir;
- 1. Bireyin kendi kendine yaptıkları sonucu meydana gelen davranış değişikliği
(**Kendiliğinden öğrenme**)
- 2. Öğrenme sırasında öğrenme için gerekli ortamı hazırlayan bir kişi yada araç yer almaktadır. Örneğin sınıftaki öğrenmeler
(**Yönlendirilmiş öğrenme**).

Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler

- *Öğrenme Doğumla başlar ve Yaşam boyu devam eder.*
- *Öğrenme yeteneği her insanda farklıdır; Bazı insan **KOLAY**, bazı insan ise **GEÇ ve ZOR** öğrenir.*
- *Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler;*
- *Öğrenmeye Hazır Olma (Zihinsel, Duygusal, Fiziksel)*
- *Motivasyon*
- *Alıştırma ve Tekrar*
- *Öğrenme Materyali*

ÖĞRETME

- *Bireyin davranışlarında değişiklik meydana getirmek için, yani öğrenmeyi gerçekleştirmek için yapılan faaliyetlerin tümüdür.*
- **Öğretme;** okulda öğretmenler, ailede anne baba, işyerinde ustalar, akran gruplarında arkadaşlar, sokaktaki insanlar ve kitle iletişim araçları ile kişinin **davranışlarında değişiklik** olabilir.

Öğretimi Sınırlayan Faktörler

- *1. Ferdin Yeterliliği*

Olgunlaşması

Zekası

Yeteneği

- *2. Öğretme Ortamı*

- *3. Öğretme Durumu*

Öğrenmenin Gerçekleştirilmesi için Öğretimde dikkat edilmesi gereken noktalar (Hilgard 1956)

- 1. Öğretirken öğrencinin **kavrama gücünü** göz önünde bulundurmak gerekir.
- 2. **Uyarılan** insan uyarılmayana göre daha kolay öğrenir.
- 3. Öğrenmede **ödüllendirme** genellikle cezadan daha etkili olur.
- 4. Bireyin **içinden gelen uyarı** dıştan gelen uyarıya oranla daha etkili olur.
- 5. Öğretimde esas başarıdır.
- 6. Bireylerin kendileri için gerçekçi olan amaçları saptamaları hususunda yetişmeleri gerekir.
- 7. Öğrenmede **geçmiş yaşantıların** önemli bir yeri vardır.
- 8. Bireyin öğretime **aktif olarak katılması**, pasif alıcılığa tercih edilir.
- 9. Öğrenciye göre **anlamlı olan konular** anlaşılması zor olan konulara oranla daha kolay öğrenilir.
- 10. Becerilerin iyi öğrenilmesinde **tekrar** çok önemlidir.
- 11. Öğrenci öğrenme yaşantıları arasındaki ilişkileri bizzat bulur ve ilişkileri gerekli zamanlarda uygulama deneyimi kazanırsa öğrenilenler kolayca **transfer** edilebilir.
- 12. Hatırlanması istenen konular ayrı ayrı zamanlarda sık sık **tekrarı** gerekir.

Öğretimin Geliştirilmesi

- *1.Öğrenim-öğretim kurumlarına*
- *2.Öğretimin araçlarla desteklenmesine*
- *3.Öğretmenin niteliğine bağlıdır.*
- *Öğretmenin iyi bir öğretim öncesi şu kategorileri göz önünde bulundurması gerekir;*
 - *1.Öğretmenin alanında derinlemesine bilgilenmiş olmalı*
 - *2.Öğretmen öğretim yaşantıları arasında bağlantı kurmalı*
 - *3.Öğreteceği grubun özelliklerini iyi bilmeli*
 - *4.Öğrencileri öğretimin amaçları konusunda bilinçlendirmeli*
 - *5.Öğretmen eğitim amaçlarını genelden özele doğru analiz edebilmeli*
 - *6.Öğretmen yöntem zenginliğine yer vermeli*
 - *7.Öğrencilere yapabilecekleri düzeyde ödevler verilmeli*
 - *8.Öğretmen geri bildirim ve pekiştirmeyi ihmal etmemeli*
 - *9.Öğretmen öğretimde yararlanabileceği kaynakları sürekli araştırmalıdır.*

ÖĞRENİM

- *BİR ÖĞRETİM KURUMUNDA BELLİ BİR SÜRE İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEN ÖĞRENMELEİN TÖMÜDÜR.*
- *ÖRNEĞİN; İLKÖĞRETİM, ORTAÖĞRETİM gibi.*

EĞİTİM

- *Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak, istenilen yönde (eğitimin amaçlarına uygun) değişme meydana getirme **SÜRECİDİR.***

EĞİTİM (Devam)

- Eğitimin İçeriği;
- 1.Eğitim bir süreçtir
- 2.Eğitim sürecinde bireyin davranışlarında istenilen yönde değişme amaçlanır
- 3.Davranışlardaki değişme kasıtlı olarak gerçekleştirilmektedir
- 4.Eğitim sürecinde bireyin kendi yaşantıları esastır.
- Eğitim Bir SÜREÇTİR. Okul öncesi ve okul yaşamında sürdüğü gibi okul sonrasında da devam eder.
- Eğitimin bir diğer tanımı da KÜLTÜRLE birlikte yapılmaktadır. Kültürleşmenin amaçlı yapılan kısmı **EĞİTİMDİR.**

EĞİTİM (Devam)

- *Eğitim Tanımındaki önemli öğeler;*
- *İNSAN*
- *YAŞANTI*
- *SÜREÇ*
- *DAVRANIŞ*

ÖĞRENME-ÖĞRETME SÜRECİ

- *Bu süreçte “Öğretmenin” çok önemli görevleri vardır;*
- *İPUCU*
- *ÖĞRENCİ KATILGANLIĞI*
- *PEKİŞTİRME*
- *DÖNÜT VE DÜZELTME*

*EĞİTİM İKİ ŞEKİLDE
GERŐEKLEŐTİRİLİR*

■ *1. FORMAL EĞİTİM*

■ *2. İNFORMAL EĞİTİM*

1. FORMAL EĞİTİM

- Amaçlıdır
- Önceden hazırlanmış Plan-Program
- Eğitim süreci öğretmen tarafından planlanır ve izlenir.
- **Formal Eğitim;**
- Bir mesleğe hazırlama
- Meslekte ilerlemeyi sağlamak
- Yenilikleri öğretmek amacıyla yapılır.
- **İKİ ŞEKİLDE GERÇEKLEŞTİRİLİR;**
- **1.Örgün Eğitim;** Belli bir yaş grubunu kapsar
- **2.Yaygın Eğitim;** Halk eğitim kursları, Antrenör eğitim kursları Hakem eğitim kursları gibi.

2. İNFORMAL EĞİTİM

- *Yaşam içinde kendiliğinden oluşur*
- *Amaçlı ve planlı değildir (gelişigüzeledir)*
- *Kişi bulunduğu grup ve durum içinde etkileşir.*
Örneğin; Spor takımı içinde, sokakta,
işyerinde
- **İnformel Eğitim İki Şekilde Oluşur;**
- **1. GÖZLEM**
- **2. TAKLİT**

EĞİTİMİN GENEL İŞLEVLERİ

- *1. Bireyin topluma, toplum dinamiklerine uyumuna yardım etmek*
- *2. Bireyde var olan yeteneklerin en üst sınırına kadar gelişmesini sağlamaktır.*
- *Eğitim, bireyde davranış değiştirme geliştirme ve uyum gibi dayanışma halinde bulunan amaçları gerçekleştirirken ayrıntılı amaçlardan hareket eder.*

1.Eğitim bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım eder; eğitim yoluyla kendini gerçekleştiren BİREY;

- *1.Öğrenme ve araştırma isteği duyar*
- *2.Türk dilini iyi konuşur*
- *3.Türk dilinde yazılanları etkinlikle okur*
- *4.Türk dilinde etkinlikle yazar*
- *5.Sayma ve hesaplamayı öğrenmiştir*
- *6.İşittiğini duyar baktığını görür*
- *7.Sağlık ve hastalık hakkında temel bilgiye sahiptir*
- *8.Kendisinin ve çevresindekilerin sağlığını korur*
- ***9.Spor ve boş zaman etkinliklerine katılır ve seyrederek***
- *10.Güzel şeyleri takdir eder*
- *11.Kendi yaşamına yön verebilir.*

2.Eğitim, bireyin ilişkilerini geliştirmesine yardım eder. Bunu geliştiren BİREY;

- *1.İnsanlığa saygı duymayı öğrenir*
- *2.Dostluğa önem verir*
- *3.Başkaları ile oyunda ve çalışmada etkin işbirliği geliştirir*
- *4.Sosyal davranışlarda naziktir*
- *5.Aileyi sayar ve ailede kendine düşeni yerine getirir.*

3.Eğitim, bireyin ekonomik etkinliğini geliştirir, bunu geliştiren BİREY;

- *1.Çalışmaktan haz duyar, iyi bir üreticidir*
- *2.Çeşitli iř ve meslekler hakkında bilgi edinmiştir*
- *3.Mesleğini seşmede isabetlidir*
- *4.Mesleğinde başarılıdır*
- *5.Yaptığı için toplumsal değerinin bilincindedir*
- *6.Kendi gelir ve harcamalarını dűzenler*
- *7.Harcamalarında akıllıdır*
- *8.İyi bir tűketicidir.*

4.Eğitim bireyin vatandaşlık sorumluluğunu geliştirir, bu sorumluluğu geliştiren BİREY;

- *1.Sosyal adalet konusunda duyarlıdır*
- *2.Yetersiz kořulları dűzeltecek yűnde hareket eder*
- *3.Propagandaya karřı eleřtirel dűřűnme yeteneđi geliřmiřtir*
- *4.Hořgűrűlűdűr,*
- *5.Ulusal kaynakları korur*
- *6.Bilimin insan mutluluđunu sađlama yűnűnde geliřmesi geređini bilir*
- *7.Dűnyadaki geliřmeleri dikkatle izler*
- *8.Kanunlara karşı saygılıdır*
- *9.Vatandaşlık gűrevlerini bilir ve yapar*
- *10.Ekonomik gűrűře sahiptir.*

EĞİTİM SÜRECİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ

- *1.Kapsamlıdır*
- *2.Çok boyutludur*
- *3.Süreklidir*
- *4.Dinamiktir*
- *5.Bilimsel araştırma ve bulgulardan yararlanır*
- *6.Ulusaldır.Uluslararası araştırmaları inceler yararlanır*
- *7.Yaşantılarla doğrudan ilgilidir*
- *8.İnsana özgüdür*
- *9.Amaca yöneliktir*
- *10.Olumluya dönüktür*
- *11.Bütünleyicidir*
- *12.Zaman yönünden sınırsızdır*
- *13.Mekan yönünden geniştir her yerde oluşur*
- *14.Ulusal kalkınma ile doğrudan ilişkilidir*
- *15.Kültürü oluşturur, geliştirir, kültürden etkilenir*
- *16.Bir uyum sürecidir.*

EĞİTİMLE İLGİLİ TEMEL KAVRAMLARIN SAĞLIKLI VE DOĞRU YAPILMASI EĞİTİMDE ÖNEM TAŞIMAKTADIR. TEMEL KAVRAMLARIN DOĞRU OLARAK TANIMLANMASI KİMLER İÇİN ÖNEMLİDİR ?

- *1.Eğitim politikasını oluşturmaya çalışanlar için*
- *2.Eğitimin derinleşme alanlarında araştırma yapanlar için*
- *3.Eğitimde karar verme durumunda olan kişi ve ekipler için*
- *4.Herhangi bir sektörde eğitim uygulamaları ile yüz yüze olanlar için*
- *5.Eğitim alanında çalışmaya hazırlananlar için*
- *ÖNEMLİDİR.*

BAŐARILAR DİLERİM

DOÇ.DR.HAKAN SUNAY

A.Ü.SBF